

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
21/5609

Vår ref
21/3121-2

Dato
12. januar 2022

Høring - utredning om foretaksstraff og korrupsjon

Klima- og miljødepartementet (KLD) viser til høring som evaluerer reglene om foretaksstraff og korrupsjon. Utredningen er svært omfattende og går inn i mange detaljerte problemstillinger. Departementet mener høringen omfatter viktige forbedringer for å utvikle lovverket om foretaksstraff og korrupsjon i riktig retning.

Hovedutfordringen med dagens regler om foretaksstraff er at de ikke oppfattes som konkrete nok. Praktiseringen av regelverket viser at det er gjenstand for mye skjønn. Grensen mellom hva som ligger innenfor og utenfor har vært uklare. Dette gjelder både lovens vilkår, rekkevidden av kan-skjønn og straffutmålingen. Det er vanskelig for det forebyggende arbeidet når det ikke er tydelig hvor grensen går.

Etter KLD sin vurdering er det riktig å stramme inn, og gjøre deler av regelverket klarere og mindre skjønnspreget. Det er uheldig når det hersker for stor usikkerhet rundt regelverket om foretaksstraff og korrupsjon. Uten å gå inn i de enkelte anbefalingene som utredningen reiser, vil forslagene kunne bidra med mer proaktivitet for å motvirke korrupsjon og bedrageri. Dette er et område hvor Norge bør gå foran med en høy standard på både regelverk og prinsipper for håndheving. Utredningen reiser flere gode forslag som alle kan bidra til å styrke foretaksstraffens preventive virkning. Fra vår side vil vi peke på:

- Det må vektlegges å prioritere tiltak som effektivt kan bekjempe korrupsjon nasjonalt og internasjonalt i tråd med internasjonale forpliktelser.
- Endringene må gjennomføres slik at grunnleggende prinsipper som forutberegnelighet og rettssikkerhet ivaretas.

- Utredningen reiser flere gode forslag til en tydeligere og mer effektiv korrupsjonslovgivning. Det er derfor viktig med en samlet helhetlig vurdering av de anbefalte endringene. Det er her viktig å videreutvikle foretaksstraffinstituttet som et virkemiddel med tanke på for å forhindre og avdekke lovbrudd i virksomheten.
- Forslaget om at større virksomheter må ha egne retningslinjer for antikorrupsjonsarbeid støttes. I tillegg bør statlige og kommunale virksomheter sette krav til retningslinjer og rutiner for å forhindre korrupsjon og bedrageri i tilknytning til mottak av offentlig tilskudd/støtte. Det er viktig å trekke frem i loven aktuelle problemstillinger som kan oppstå tilknyttet indirekte korrupsjon, gjennom bruk av mellomledd eller medvirkere/bistandsyttere som revisorer og advokater.
- Forlag om statlig og kommunal kontroll og tilsyn støttes. Det er en forpliktelse å forsikre at statlige og kommunale kontraktspartnere oppfyller forpliktelsene. Der revisorer benyttes for å bekrefte kontraktspartnerens rapportering overfor staten eller kommunen, må det være entydige bestemmelser for den revisjonen og bekreftelsen som utarbeides.
- Det bør utarbeides egne bestemmelser som setter krav til statlig og kommunal egenkontroll, samt krav til statlig/kommunal kontroll og tilsyn for å forhindre og avdekke korrupsjon og bedrageri. Departementet støtter utredningens anbefaling om å innføre et særskilt påbud om å forebygge korrupsjon i offentlig sektor. Utredningen vises til statistikk over rettskraftige korrupsjonsdommer i Norge som viser at over halvparten, 32 av 60 saker (53,3 %), gjelder offentlig sektor.

Det må arbeides for å oppnå klar rettsavklaring på området for korrupsjon og foretaksstraff. Utredningen viser eksempelvis til at det ikke er klart hva som omfattes, eller hvor grensen til passiv medvirkning til korrupsjon går. Korrupsjon er selve døråpneren for å kunne begå flere straffebud. Svært ofte blir det utført bedrageri som følge av korrupsjon. De objektive og subjektive straffevilkårene for bedrageri er ofte klarere og enklere å bevise enn hva som er tilfelle for korrupsjon. For tilskuddsforvaltning og offentlige anskaffelser kan det være aktuelt å vurdere og ta stilling til så vel aktiv som passiv medvirkning til så vel korrupsjon som bedrageri ved brudd på regelverket for forvaltningen. Dette gjelder spesielt hvor korrupsjonen kan knyttes direkte som en følge av passive eller aktive brudd på regelverk som gjelder for forvaltningen.

Med hilsen

Torgeir Strøm (e.f.)
ekspedisjonssjef

Terje Auestad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer